Tupinamburga, la remeiera

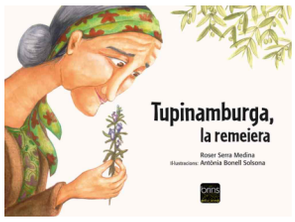

Autor:
Roser Serra Medina

Il·lustracions:
Antònia Bonell Solsona

Editorial:
Brins Edicions

Aquest conte amable i ple de tendresa, escrit per Roser Serra i magníficament il·lustrat per Antònia Bonell, us acompanyarà a descobrir el món de les plantes remeieres en un camí emprès pel follet Joan i la remeiera Tupinamburga. Al llarg d'aquesta passejada, bons amics de la tradició popular, com ara follets, nimfes, fades, mags, bruixes bones, sàtirs... ensenyen les plantes que es troben a la muntanya, per a què s'utilitzen i algun dels seus secrets. Pareu atenció per captar amb el cor els consells que donen i que al llarg dels segles han enriquit el saber que ens ofereix la natura! Editat per Brins Edicions en català i castellà, està adreçat a infants i adults a qui agradi conèixer el món a través de la fantasia.

L'autora, Roser Serra, va créixer entre plantes a la botiga de dietètica de la seva mare i el seu pare era un gran curiós que al llarg dels anys va anar creant un herbari amb les plantes remeieres que ell mateix anava a buscar a camps i muntanyes. Un fitxer molt ben documentat sobre aquesta mena de plantes ha fet possible aquest primer conte, que té com a objectiu fer conèixer les més habituals de casa nostra.

La il·lustradora, Antònia Bonell, tot i estar llicenciada en Geologia, té una veritable passió pel dibuix i la pintura que l'ha portat per camins ben diferents, i avui, amb un gran domini de les aquarel·les, té com una de les seves mil ocupacions il·lustrar llibres i material divers, com ara joguines o capses.

Totes dues, filles de Vilafranca, han unit esforços i coneixements per fer realitat aquest projecte que esperem que no s'aturi en aquest primer volum.

Brins Edicions, una microeditorial amb un any de vida, pretén apropar, d'una manera amena i entretinguda –i com el seu nom indica–, «brins» de coneixement a infants i adults. Des de la paleontologia o la botànica fins a la cultura tradicional, passant per la història o la llengua, totes les matèries són objectiu d'aquesta marca editorial per fer-les assequibles i entenedores a tots els públics. En el cas de la Tupinamburga, la remeiera, es barreja el coneixement de les plantes remeieres del nostre entorn i els paisatges on creixen amb l'aparició de personatges de la mitologia tradicional, un toc de fantasia que fa el relat molt amè.

Aquest conte és fruit de la il·lusió i d'un conjunt de circumstàncies que l'han fet realitat. No va ser escrit com a conte, sinó que només formava part d'una narració oral que havia de servir per completar una de les activitats que la Roser fa per la comarca. Un dia, quan la Roser li explicava el conte, l'Antònia, amb la seva creativitat, ja imaginava les il·lustracions de cada pàgina del relat. A mig fer, va aparèixer Brins Edicions, que es va entusiasmar només de veure el que hi havia fet. I així, pim-pam, la Rosa, que ha maquetat el llibre, i la Sílvia, que n'és l'editora, es van arremangar i entre totes quatre van fer néixer aquest primer volum.

I així, com qui no vol la cosa, ja s'ha presentat a Vilafranca, al Mercat de les Espècies d'Argençola, al Remeiart del castell de Penyafort, a les Caves Romagosa Torné, Eudald Massana Noya i Mas Llagostera, i ja l'esperen a altres indrets. Perquè les autores, no tan sols han fet el conte, sinó que també l'expliquen, acompanyant-ho d'unes activitats i, és clar, d'una signatura de llibres una mica especial.

Si voleu tenir més informació sobre què fa la Tupinamburga, on és i què li passa, seguiu-la al Facebook i al Twit-

Llibre dels secrets de agricultura casa rustica y pastoril

Autor:
Miquel Agustí

Dimensions:
22x30,5 cm, 462 pàgines

Editorial:
Edicions i propostes culturals Andana

Llibre dels secrets de agricultura casa rustica y pastoril. Recopilat de diversos autors, antichs y moderns, de llenguas llatina, italiana, y francesa, en nostra vulgar llengua catalana per fra Miquel Agusti prior del Temple de la fidelissima vila de Perpinya, de la religio del Hospital de Sant Ioan de Hierusalem: natural de la vila de Banyoles Bisbat de Gerona.

Edició facsímil del llibre anomenat popularment Llibre del Prior, escrit per fra Miquel Agustí i editat a Barcelona per Esteve Lliberós el 1617.

El *Llibre dels secrets de agricultura casa rustica y pastoril* és el llibre de capçalera de la pagesia catalana durant els segles XVII i XVIII i, fins i tot, part del segle XIX. Des de 1874 i encara en l'actualitat, s'empra la seva roda perpètua dels anys fèrtils per decorar el Calen-

Responsabilitat i precaució amb les plantes

CC BY NC ND

dari dels Pagesos. L'obra del prior Agustí tenia com a objectiu informar sobre la manera de portar una propietat rural de manera autosuficient. Tracta temes relacionats amb la vida al camp: previsions del temps; feines relacionades amb el blat, el vi, els arbres fruiters i els adobs; explotacions i petites indústries casolanes com l'aviram, la seda, el cànem i les conserves; remeis contra malalties de persones, animals i plantes; distribució de les dependències de la casa, dels horts i dels jardins.

En la segona edició, traduïda al castellà pel mateix fra Miquel Agustí l'any 1625, s'afegí una nova part sobre la caça i un vocabulari de termes agrícoles en sis idiomes (castellà, català, llatí, portuguès, italià i francès).

Al capítol dedicat a l'agricultura de la *Geografia general de Catalunya*, Josep Maspons i Camarasa elogia l'obra de Miquel Agustí i hi destacada la gran difusió que l'obra en castellà va tenir durant el segle XVII: «es un llibre que lo meteix era útil als hòmens que a les dones, als richs que als pobres; als vells que a les criatures» [1]

Segons José María de Jaime Lorén [2] fins a finals del segle XVIII se n'arribaren a publicar més d'una vintena d'edicions, però només la primera fou en català. Un exemplar d'aquesta edició original es conserva a la Biblioteca de Catalunya i és la que reprodueix Edicions i propostes culturals Andana en aquest facsímil editat l'any 2007.

L'obra és una acurada edició de regal, enquadernada en tapa dura estampada en or. Se'n va fer una tirada de 1000 exemplars, i a dia d'avui en queden pocs a la venda. Val la pena entretenir-se en el pròleg (atípic) d'Emili Giralt i Raventós i en la introducció de Xavier Luna-Batlle. El Dr. Luna-Batlle, especialista en dialectologia, havia publicat l'any 2004 l'estudi *Variació històrica i dialectal dins els Secrets d'agricultura (1617) de Miquel Agustí* [3]. Recomanem, especialment a tots aquells interessats en els aspectes lingüístics, culturals i històrics, el seu article *Llibre dels secrets d'agricultura, casa rústica i pastoril (1617) de Miquel Agustí: un llibre no del tot obert*, publicat a ManuScrits. *Revista d'Història Moderna*, 31 [4]

No podem deixar de mencionar Lluís Argemí, Joaquim Garriga, Modest Prats, Albert Rossich i Amadeu J. Soberanas, autors respectius dels quatre estudis preliminars del que va ser el primer facsímil de l'edició original del llibre del Prior, editat l'any 1988 per l'editorial Altafulla, llibre actualment totalment exhaurit i difícil de trobar[5]

El Compendi d'agricultura és una referència ineludible en els camps de l'agricultura, la ramaderia, l'arquitectura popular, l'etnobotànica, la jardineria, la farmacologia i la manescalia, la indústria de la destil·lació, la producció de mel, oli, vins, seda, etc. Tot això fa que sigui un document essencial per a la història de la llengua catalana que no pot faltar a la vostra biblioteca.

Des de la llibreria Espai31 fem difusió, a través de llibres, del patrimoni natural i cultural català.

Reivindiquem l'ús de les nostres plantes aromàtiques i medicinals i la seva valorització.

Hi trobareu llibres nous, de segona mà i antics, de flora i fauna dels Països Catalans, de cuina tradicional, d'etnobotànica i de tots aquells usos i activitats que ens permetin gaudir amb respecte de la natura.

Col·laborem amb empreses afins, integrades al territori i amb un programa de responsabilitat social i ambiental.

Pau Urgell i Montané. Més ...

Llibreria Espai31 - https://espai31.cat/ – 936114896

Bibliografia

[1] Maspons i Camarasa, J. 1908. *Agricultura*. A: Carreras i Candi, F., Geografia general de Catalunya, Catalunya. Ed. Alberto Martín, Barcelona: Vol. I, 465-665.

[2] De Jaime Lorén, José M. 2005. *Tres autores apícolas catalanes entre el Renacimiento y la Ilustración*. Annals de l'Institut d'Estudis Gironins, Girona: 46, 99-109.

3] Luna-Batlle, X. 2004. *Variació històrica i dialectal dins els Secrets d'agricultura (1617) de Miquel Agustí*. A: Estudis de llengua i literatura catalanes XLIX, Miscel·lània Joan Veny, 5. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona: 37-51.

[4] Luna-Batlle, X. 2013. *Llibre dels secrets d'agricultura, casa rústica i pastoril (1617) de Miquel Agustí: un llibre no del tot obert. ManuScrits*. Revista d'Història Moderna, 31, 65-87.

[5] *Llibre dels secrets d'agricultura, casa rústica i pastoril*. 1988. Edicions Altafulla, Barcelona.

cc BY NC ND